Zăpada

Am citit multe articole despre fotografierea iernii. Ideile de bază care-ţi sunt sugerate de astfel de articole sunt: să-ţi ţii bateriile de rezervă la cald, să ai grijă să nu sufli pe obiectiv sau în vizor, să ai mănuşi de genul X, să ai grijă că zăpada înşeală exponometrul, timpul de expunere să nu fie mai scurt decât 1/500, că mecanica merge greu la frig etc. Mai puţin despre conţinutul imaginilor...

Eu lucrez cel mai mult în color. Îmi plac mai ales acele fotografii color care tind spre monocromie. (Apropo, v-aţi gândit vreodată că în color se pot reda mai multe nuanţe de gri decât în alb-negru?) Peisajele cu zăpada îmi plac poate din cauza că sunt aproape monocrome.

In natură putem întâlni mai multe combinaţii monocrome cu zăpadă, de exemplu verde închis, murdar (brazi) cu alb, maro închis (copaci, pământ) cu alb, galben murdar (plante uscate, fân) cu alb etc. Albul desigur este zăpada.

Monocromia însă nu este de ajuns ca o imagine să fie frumoasă. Un ritm sau un subiect bine plasat care rupe ritmul poate ajuta mult.

Daca acest subiect are o culoare remarcantă, poate să se folosească de "monotonia" ritmului monocrom pentru a se evidenţia.

Trebuie să precizez că această ambianţă monocromă se poate surprinde cel mai bine cu zăpada proaspăt căzută, care încă nu s-a topit sau n-a căzut de pe crengi, acoperişuri. Lumina difuză accentuează senzaţia de pastel, încercaţi să fotografiaţi cu cerul înnorat. O idee: dacă nu aveţi un subiect color în imagine, puteţi foarte uşor să coloraţi voi un subiect la prelucrarea fotografiei. Colorarea se poate face cu calculatorul pe imaginea digitală, ori cu carioca sau vopseaua de retuş pe hârtie. Desigur, această metodă poate provoca protestele acelora care pretind că fotografia trebuie să redea adevărul şi se mândresc că la ei creaţia se termina cu apăsarea declanşatorului. Eu vă propun să încercaţi colorarea în fotografiile cu zăpadă, dar nu exageraţi! Folosiţi doar o singură culoare! **Şi nu uitaţi că imaginea bună are doar o singură temă!** Dacă v-aţi plictisit să fotografiaţi în lumină difuză, trebuie să aveţi norocul să prindeţi o zi cu soare. Fiind iarnă (presupun), soarele n-o să se ridice prea sus, orele bune pentru fotografiere înmulţindu-se. Lumina venind mai tot timpul lateral, umbrele vor fi lungi, şi câteodată foarte frumoase. Folosiţi-le!

Când soarele străluceşte, contrastul dintre zonele de zăpadă luminată şi punctele închise vor fi mari. Din cauza luminii puternice (soarele se reflectă pe zăpadă) nu se obişnuieşte a se folosi filme mai sensibile care ar avea o toleranţă mai mare. De aceea cele mai multe imagini de acest tip pe care le puteţi vedea se compun doar din alb şi negru (dacă nu apar şi decolorări).

Daca doriţi să diminuaţi contrastul în asemenea cazuri, puteţi folosi un filtru Polar. Atenţie: filtrul Polar ne poate distruge frumoasele sclipiri ale zăpezii aflate în contralumină.

Căderea zăpezii este un fenomen frumos, dar care poate fi redat mai greu în fotografie. Dacă vreţi ca intr-adevăr să se vadă pe imagine că ninge, aveţi nevoie de 2 lucruri: o ninsoare abundentă, cu fulgi mari şi un fundal mai închis pe care să se vadă fulgii.

Dacă vreţi să fotografiaţi ninsoare, dar ea refuza să apară puteţi folosi o tehnică care produce senzaţia ninsorii, de exemplu granulaţia mare a filmului. Pentru asta se pot folosi filme cu sensibilitate şi granulaţie mare (ex. film Kodak TMAX 3200). Desigur, nu trebuie să uitaţi că o fotografie nu va fi bună doar pentru că ninge pe ea.

Topirea zăpezii este iarăşi un fenomen frumos, dar care se lasă mult mai greu fotografiat decât căderea ei. Cel mai spectaculos fenomen (după părerea mea) care se produce la topirea zăpezilor este că se formează dungi unde se scurge apa şi se adună mizeria.
Când am văzut dungile de acest tip pe o imagine de-a lui Mihai Moiceanu acum 3 ani, credeam ca-i un truc. O regulă de bază a compoziţiei spune că **liniile conduc ochiul**. Dacă ajungeţi primăvara în zone cu zăpadă mare, uitaţi-vă după dungi!
Este interesant să vedem relaţia omului cu zăpada. Neaua este necaz pentru unii, prilej de bucurie pentru alţii. Este interesant să vedem cum luptă oamenii şi animalele cu zăpada mare, dar şi aerul destins al unei partide de săniuţa sau a unei bătăi cu bulgări de zăpadă poate constitui o temă bună pentru fotografie.

Ca sa nu va plictisiţi de zăpada autohtonă, va fac o surpriza. Nu trebuie să uităm că nu numai la noi este iarnă şi zăpadă, ci şi pe meleaguri mai exotice. Sunt unii care asociază cu zăpada nu brazii, ci palmierii. Vă doresc o iarnă cu zăpadă abundentă!

Ufo

Zece sfaturi utile pentru fotografia de iarnă

1. Pregăteşte-te pentru anotimpul rece. A face fotografie la vreme de iarnă presupune că atât echipamentul foto cât şi îmbrăcămintea trebuie să fie corespunzătoare temperaturilor scăzute. Dacă în privinţa echipamentului foto anumite lucruri sunt cunoscute - digitalul echipat cu HD nu funcţionează, aparatele cu electronică mai veche dau rateuri la frig, diafragma de la obiectivele vechi nu se închide la valoarea preselectată - ceea ce e mai puţin luat în considerare este îmbrăcămintea. Este bine să adopţi stilul de îmbrăcăminte cu cât mai multe straturi subţiri în detrimentul celei groase în starturi puţine. Pe lângă lejeritatea în mişcări, mai multe straturi subţiri formează între ele straturi multiple de aer care măresc izolarea termică a îmbrăcămintei. Corpul pierde 50% din căldură prin regiunea capului. Deci acesta trebuie protejat cu o căciulă sau şapcă dintr-un material care împiedică formarea transpiraţiei, dar are o izolaţie termică bună. Pentru aceasta polartec-ul sau flis-ul sunt foarte bune.
Pantaloni din polartec, acoperiţi cu suprapantaloni din goretex (membrană unisens care lasă corpul să respire, dar nu lasă vântul şi umezeala să intre), cămaşă de piele, şi două rânduri de pulovere subţiri din polartec peste care se îmbracă haina de goretex sunt cea mai bună variantă împotriva frigului. Dacă staţi nemişcat o perioadă de timp mai lungă e necesară o haină cu puf de gâscă care se îmbracă pe deasupra. Încălţămintea trebuie să fie lejeră, impermeabilă, iar principiul multistrat se aplică şi aici. Când este foarte frig şi stai mult timp la exterior e bine să ai mănuşi subţiri din piele cu 5 degete pentru manevrarea aparatelor peste care se trag supramănuşi cu un singur deget. Dacă situaţia impune şi trebuie să te deplasezi prin zăpadă adâncă mai mult timp, parazăpezile sunt necesare.
2. Caută locaţiile pentru fotografie din timp. Zăpada face deplasarea în teren mult mai dificilă. Cu cât e mai multă zăpadă cu atât vei pierde mai mult

timp pentru deplasarea de la un obiectiv la altul. Pentru mers pe jos timpul de parcurs al unei distante se dublează sau chiar se triplează.

3. Nu parcurge niciodată traseele singur. Iarna orice obstacol îşi dublează dificultatea. Un coechipier face înaintarea mai uşoară, urmele se sparg cu rândul, iar în caz de accident - chiar şi unul banal - coechipierul e singurul care te poate ajuta.

4. Perioada de fotografiere. În timpul iernii soarele este mult mai jos pe cer astfel încât pe toată durata zilei lumina este bună, mai ales în zonele de deal şi de munte. Totuşi răsăriturile şi apusurile sunt cele mai spectaculoase momente ale zile. Zăpada amplifică cromatica caldă a acestor momente.

5. Stabilirea expunerii. Exponometrele care măsoară lumina reflectată, adică acelea cu care sunt aparatele, tind să facă o subexpunere accentuată a filmului. Dacă nu ai exponometru pentru măsurarea luminii incidente, atunci măsoară expunerea pe figura umană, pe un element colorat al îmbrăcămintei sau aplică **regula diafragmei 16: într-o zi cu cer senin fără nori, în soare, expunerea corectă este 1/ISO la f=16. Dacă cerul este acoperit cu o pătură subţire de nori luminoşi, expunerea este 1/ISO la f=11; şi aşa mai departe.** Întotdeauna faceţi bracketing pe supraexpuneri.

6. Bateriile sau acumulatorii sunt repede goliţi de temperaturile joase. Asigură-te că ai la tine baterii de schimb. Nimic nu e mai neplăcut ca în preajma unor subiecte pline de chiciură să ţi se termine bateriile de la camera foto. Pe cele epuizate nu le arunca. Ţine-le în buzunar un timp şi vei vedea că mai au energie suficientă pentru a le folosi mai departe.

7. Filtrele cele mai utilizate pe timpul iernii sunt cele UV la altitudini mai mari de 1000 m. Dar din trusă nu trebuie să lipsească cel de polarizare şi eventual un warming up de tipul 81A sau skylight. Pentru fotografia alb negru filtrele galben, portocaliu şi chiar roşu pot fi folosite cu succes pentru a creşte dramatismul şi contrastul.

8. Condensul este unul din inamicii fotografiei pe timp de iarnă. Când intri într-o cameră încălzită nu deschide imediat trusa foto. Lasă să treacă măcar o ora şi apoi scoate filmul din camera foto. Pe vreme extrem de rece încearcă să eviţi să expiri direct pe cameră când faci cadratura. Altfel te trezeşti că ai camera acoperita de un strat subţire de gheaţă. Când vei intra la căldură acesta se va transforma în umezeală care poate să-ţi afecteze aparatul foto.

9. Timpii de expunere trebuie astfel aleşi încât să nu fie mai scurţi de 1/500 pentru a nu afecta părţile în mişcare ale obturatorului. Aceasta se aplică la temperaturi sub -25, - 30ºC.

10. Lista cu lucrurile obligatorii pe care trebuie să le iei cu tine iarna:

a. trusa de prim ajutor
b. hărţi
c. busolă
d. telefonul mobil
e. mănuşi şi căciulă de rezervă
f. haine de rezervă
g. şnur de avalanşă dacă te deplasezi în zona înaltă
h. termosul cu ceai cald pentru o tura de o zi
i. energizante
j. ochelarii de soare

Mihai Moiceanu

Fotografia iarna - câteva sfaturi de ce şi cum...

Fotografia iarna are câteva caracteristici. Frigul, zăpada, viscolul, umezeala, variaţiile de temperatura interior/exterior, toate modifică abordarea uzuală a subiectelor şi comportamentul aparaturii.
Cel mai important este să te simţi bine. Este esenţial să fii confortabil când fotografiezi. Dacă eşti în faţa subiectului vieţii tale fotografice şi tu te gândeşti la ciorapii uzi, la durerea de ureche, la ce bine este la căldură în cabană cu un ceai în mană... fotografia s-a dus. Este iarnă şi tu fotografiezi peisaje în inima munţilor, sau sporturi de iarnă în plină natură. Trebuie să te îmbraci călduros. Şi uşor în acelaşi timp. Câteva straturi de îmbrăcăminte ajută la menţinerea căldurii şi în acelaşi timp sunt mai uşor de înlăturat atunci când ţi se face prea cald.
Apoi, nu trebuie uitat că o mare parte a căldurii se pierde prin zona capului. O căciula călduroasă ajută. Bocanci. Cel mai bine ar fi să fie călduroşi, dar mai ales impermeabili.
Mănuşi. Aţi încercat vreodată să manipulaţi micile butoane de pe aparatele moderne cu mănuşi de schi? Este o problemă. Cea mai bună modalitate de a rezolva această problemă, este să compui imaginea fără să pui aparatul la ochi, să vezi fotografia mental, apoi să scoţi mănuşile, să fotografiezi şi să pui mănuşile la loc...
Afara este frig, iar pe cutia filmului tău scrie cinic: "a se folosi intre -15°C şi +35°C"... (nu căutaţi inscripţia pe cutii, nu există...). Ideea este că trebuie ştiut cum se comportă pelicula în condiţii extreme. Sunt două mari probleme în combinaţia frig-umezeală-film foto. Pelicula poate deveni casantă la temperaturi foarte joase, aşa că este bine să fii prudent atunci când încarci/descarci filmul din aparat. Nu folosi viteze de expunere foarte scurte (sub 1/500 sec), căci perdeaua se poate mişca mai lent decât timpul indicat. Ai expus filmul? Introdu-l imediat în caseta lui de plastic ca să îl protejezi de umezeala. Nu vrei ca cele mai bune imagini făcute de tine în ultimii 20 de ani să fie distruse de pete, nu-i aşa?
Albul zăpezii poate păcăli cu destulă uşurinţă exponometrul aparatului de fotografiat, care este setat sa expună pentru subiecte "gri 18%". Asta înseamnă că un exponometru folosind ponderea centrală va transforma albul strălucitor al zăpezii intr-un gri murdar. O corecţie de + 0.5-2.0 diafragme este deseori necesară. În aceste cazuri, folosirea unui exponometru care măsoară lumina incidentă ajută. De asemenea este bine să ai o idee despre cum lucrează sistemul de măsurare a luminii folosit de aparatul tău. Unele aparate folosind măsurare de tip matriceal (multi spot) pot da rezultate bune chiar şi în scene cu zăpadă. Utilizarea bracketing-ului se poate dovedi de multe ori foarte folositoare.
Flash. Cum, pe lumina asta, când eu abia pot tine ochii deschişi, ăsta vrea să folosească flash-ul? Mda, un flash ar ajuta la balansarea contrastului crescut în scenele cu soare şi zăpadă. Şi nu trebuie uitat că un flash de pe un aparat compact sau flash-urile incorporate unor SRL-uri de nivel amator nu va fi utilizabil la o distanta mai mare de 2-4 metri (vă amintiţi de flash-urile din tribune în stadioanele în care au loc meciuri în nocturnă...).
La înălţime mare este o idee bună să foloseşti un film cu nuanţe mai calde, de gen Velvia, sau un filtru "warm" (81A) care să încălzească puţin tonurile de albastru. Iar un filtru UV este absolut necesar chiar si cu filmele moderne.
Bateriile. Noul tău aparat cumpărat cu mari sacrificii, ultimul geamăt al tehnicii, marele Nikocanominex, foloseşte baterii. Cu sau fără litiu, bateriile se vor consuma mult mai repede dacă sunt folosite la temperaturi joase. Iar tu

fotografiezi capre negre lângă vârful Galetusha la 6 ore de cea mai apropiată cabană unde te aşteaptă rucsacul tău credincios cu toate rezervele. Iar aparatul începe să scrisht-chhhhhhh-bzzzzzzz şi gata. Asta a fost ultima suflare a bateriilor Duragiser. Sau Electrolux. Întotdeauna este bine să ai cel puţin un set de baterii de rezervă la tine. Şi să le ţii la interiorul hainelor, aproape de căldura corpului. Desigur că un aparat total mecanic ajută la evitarea acestor probleme...
Acum că ai fotografiat scenele superbe de iarnă pe care ţi le doreai atât de mult, nu uita de aparatură. Capacul obiectivului trebuie să fie în permanenţă pus pe obiectiv (mai puţin când fotografiezi, desigur...). Iar aparatul însuşi ar trebui să fie ţinut la o temperatură cât mai constantă sau la care variaţiile să fie lente. Deci, la ieşirea din cabană, lăsaţi aparatul în săculeţul lui câteva minute, până se va echilibra temperatura. La fel şi la intrarea în cabană. Puneţi aparatul în rucsac de afară, şi lăsaţi-l la adăpost cel puţin o oră. Amintiţi-vă cum se aburesc ochelarii pe care îi purtaţi atunci când intraţi în cabană. Lentilele, oglinda şi alte suprafeţe metalice ale aparatului vor păţi la fel. Şi nu va fi uşor să le curăţaţi. Apoi, afară, în timpul fotografierii, încercaţi să nu respiraţi direct în vizor sau pe lentile. Gheaţa ce se va forma nu va fi deloc uşor de înlăturat...
De asemenea, întreţinerea periodică a aparaturii este vitală.
Altfel, succes.

Ovidiu Moise